

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
ÁMBITO SOCIO-ARTÍSTICO

1º ESO

ÍNDICE

1	INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	4
1.1	Departamento.....	4
1.2	Normativa.....	4
1.3	Contextualización.....	5
1.3.1	O centro.....	5
1.3.2	O alumnado.....	6
2	CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.....	6
2.1	As competencias clave na materia de Educación Plástica Visual e Audiovisual.	6
2.2	As competencias clave na materia de Xeografía e Historia.....	7
2.3	Perfil de área.....	10
3	OBXECTIVOS.....	16
3.1	Obxectivos xerais.....	16
3.2	Concreción dos obxectivos para o curso.....	18
4	CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR.....	20
4.1	Temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos e instrumentos de avaliación e competencias clave por estándar..	20
5	CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS.....	39
5.1	Adaptacións metodolóxicas para un ensino semipresencial.....	39
5.2	Adaptacións metodolóxicas para un ensino non presencial.....	40
5.3	Materiais e recursos didácticos.....	40
5.4	Espazos.....	41
6	CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....	41
6.1	Procedementos e instrumentos de avaliación.....	42
6.2	Avaliación final.....	43
6.3	Avaliación extraordinaria.....	43

7	AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO E DA PRÁCTICA DOCENTE.....	43
7.1	Indicadores de logro do proceso de ensino.....	43
7.2	Indicadores de logro da práctica docente.....	44
8	ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.....	44
9	DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS.....	45
10	MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	45
10.1	Medidas ordinarias.....	45
10.2	Medidas extraordinarias.....	46
10.3	Actividades de reforzo e ampliación.....	46
10.4	Modelo do Plan de Reforzo.....	46
11	CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO.....	47
11.1	Fomento da lectura. Comprensión lectora. Expresión oral e escrita.....	48
11.2	Comunicación audiovisual.....	48
11.3	Tecnoloxías da información e da comunicación.....	48
11.4	Emprendemento.....	49
11.5	Educación cívica.....	49
11.6	Prevención da violencia.....	49
12	ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	50
13	APLICACIÓN DOS PLANS E PROXECTOS DE CENTRO.....	50
13.1	Proxecto de centro.....	50
13.2	Proxecto lector.....	50
14	MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN, MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.....	51

1 INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.

1.1 Departamento.

O Departamento de Debuxo está integrado por Mª Hortensia Fernández Torre que imparte as seguintes materias:

- Ámbito Socio-Artístico en 1º da ESO.
- Educación Plástica Visual e Audiovisual en 3º e 4º da ESO.
- Paisaxe e Sustentabilidade en 1º e 2º da ESO.

1.2 Normativa.

Para a elaboración desta programación tivéronse en conta os seguintes documentos:

- Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación (LOE), modificada parcialmente pola Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa (LOMCE).
- Real Decreto 1105/2014, do 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato (BOE do 3 de xaneiro de 2015).
- Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato (BOE do 29).
- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 29). No caso das programacións didácticas de Educación Primaria, Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 9).
- Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta (DOG do 21).
- Resolución do 17 de xuño de 2021, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de educación infantil, educación primaria, educación secundaria obrigatoria e bacharelato no curso académico 2021/2022.

1.3 Contextualización.

1.3.1 O centro.

O CPI Aurelio Marcelino Rey García foi creado segundo a Lei xeral de educación de 1970 para impartir Ensinanza Xeral Básica (EXB). Nun principio, o centro estaba dividido en dous edificios (un deles estaba na praza da feira), en cuxas instalacións se impartía a Educación Preescolar e Ciclo Inicial de EXB mentres que no centro da rúa da Palma, impartíanse o resto dos niveis (Ciclo Medio e Ciclo Superior). Coa entrada en vigor da LOXSE e a ampliación da escolaridade obrigatoria ata os 16 anos, o centro experimentou unha ampliación para acoller a todas as etapas do ensino obrigatorio básico e produciuse a unificación no mesmo centro de todas as etapas que se imparten actualmente. O Decreto 7/1999 creou os CPI, pasando desde entón a denominarse CPI Aurelio Marcelino Rey García. O centro está situado na rúa José Mª Lastra no centro do Concello de Cuntis. Neste curso 2021-2022 o centro conta con 4 aulas de Educación Infantil, 11 de Educación Primaria e 7 de Educación Secundaria Obrigatoria que conforman un total de 362 alumnos e alumnas.

O noso centro conta con 43 profesores e profesoras, a maior parte con destino definitivo no centro. Así mesmo, hai un administrativo, un conserxe (que depende administrativamente do Concello de Cuntis), catro persoas encargadas da limpeza (traballadoras por conta allea, froito da contrata feita pola Consellaría), catro persoas encargas de servir no comedor (traballadoras por conta allea, froito da contrata feita pola Consellaría).

O alumnado do centro procede tanto das aldeas do municipio como do núcleo urbano do Baño.

O alumnado que acode a este centro é de extracción socio-económica media e baixa. Hai varios casos de familias moi desfavorecidas, da maioría das cales provén un alumnado con serias dificultades de aprendizaxe, tamén temos alumnado procedente de familias que contan coa axuda e supervisión dos servizos sociais do concello que, xunto cos anteriores, conforman a maior parte do alumnado con déficit de éxito escolar. O alumnado de procedencia estranxeira é escaso, mais o que hai intégrase con relativa facilidade.

A lingua de relación e uso diario é maioritariamente o galego aínda que se ten detectado no Plan lingüístico un aumento do uso inicial do castelán nos primeiros grupos de

Educación Infantil.

A ANPA mantén unha relación estreita coa vida do Centro, tanto á hora de participar activamente nas actividades complementarias e extraescolares desenvolvidas, como á hora de canalizar as propostas e reclamacións das nais e pais. Desde hai varios cursos cedeulle á Xunta de Galicia a xestión do comedor do centro polo que o equipo directivo do centro asumiu o desenvolvemento da súa xestión.

1.3.2 O alumnado.

O nº de alumnos/as que cursa a materia de Ámbito Socio-Artístico en 1º da ESO é de 34, divididos en dous grupos de 17 alumnos/as cada un. A maioría cursaron a etapa de E. Primaria no centro, só un alumno ven de outro centro.

2 CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

2.1 As competencias clave na materia de Educación Plástica Visual e Audiovisual.

O carácter integrador dunha materia como a Educación Plástica e Visual fai posible que o seu proceso de ensinanza/aprendizaxe permita contribuír activamente ó desenrolo das competencias básicas da Educación Obrigatoria.

A competencia que se vincula de forma máis natural a este ámbito de coñecementos é a **conciencia e expresións culturais**. Esta materia proporciona unha serie de vivencias, relacións e coñecementos que fan posible a familiarización cos diferentes códigos artísticos. Isto implica ampliar as posibilidades de representación mental e coñecemento, así como as posibilidades de expresión e creación. Dende as primeiras aprenderá a captar, atender, manter a atención, discriminar, relacionar e apreciar os valores estéticos e culturais das producións artísticas, tanto as propias como as dos demais. Dende as posibilidades expresivas facilítase a comunicación a outros de ideas e sentimentos, a liberación de tensións e a manifestación destas en produtos novos, persoais e orixinais.

A materia facilita tamén o desenrolo das **competencias sociais e cívicas**. A expresión e creación artística estimula o traballo en equipo e proporciona situacións propicias para traballar o respecto, a tolerancia, a cooperación e a flexibilidade: contribúese á adquisición de habilidades sociais. A expresión plástica e visual se emocións e vivencias

relacionadas cos dereitos e liberdades cívicas pode ser un espazo apropiado para o coñecemento e a reflexión sobre situacións de grande valor formativo dende unha perspectiva social, afectiva e moral.

A **competencia dixital** se ve enormemente favorecida polos traballos propios da materia; esta competencia se impulsará con tarefas que pode ir dende a análise de mensaxes do entorno audiovisual e multimedia ao emprego de medios tecnolóxicos específicos para expresar e crear.

A Educación Plástica e Visual esixe e facilita o desenvolvemento de habilidades relacionadas co pensamento científico: formular hipóteses, observar, experimentar, descubrir, analizar, reflexionar, extraer conclusións e xeneralizar. Tamén require e posibilita o contacto coa natureza e a sensibilización cara aspectos relacionados coa conservación, coidado e reciclaxe de materiais para configurar unha obra persoal. A evolución nos elementos de percepción e estruturación do espazo, a través dos contidos de xeometría e da representación das formas. Todo elo implica unha relación clara coas **competencia en matemáticas básicas e ciencia e tecnoloxía, aprender a aprender e sentido de iniciativa e espírito emprendedor**, que implican aprender a trazar proxectos, a facer funcionais os recursos, a valorar as posibilidades, anticipar resultados e avalialos.

Finalmente, a **competencia en comunicación lingüística** relaciónase co desenvolvemento das habilidades e estratexias para o uso da linguaxe verbal como vehículo para expresar as ideas, emocións e sentimentos que a contemplación, a análise e a creación dunha obra plástica e visual levan consigo; así mesmo fai posible a comunicación na aula a hora de transmitir mensaxes vinculados a técnicas, materiais e instrumentos. A lectura de textos relacionados con contidos da materia é tamén esencial; familiarizarse cos comentarios e valoracións de críticos e creadores de diversos ámbitos (cine, televisión, pintura, escultura...). axudará aos alumnos a comprender, avaliar e forxar un criterio persoal.

2.2 As competencias clave na materia de Xeografía e Historia.

Na área de Xeografía e Historia incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

Esta área, como parte integrante das ciencias sociais, utiliza ferramentas que serven para describir, interpretar e predicir distintos fenómenos no seu contexto. Polo tanto, estas competencias desenvolveranse co uso de nocións estatísticas básicas, escalas numéricas

e gráficas, operacións matemáticas sinxelas, representacións gráficas, selección de fontes de información, contraste de datos... En definitiva, o alumnado farase consciente de que os coñecementos matemáticos, científicos e tecnolóxicos teñen unha aplicabilidade real e funcional en moitos aspectos da súa propia realidade, capacitándoo para afrontar e resolver problemas da súa vida cotiá.

Comunicación lingüística.

A materia de Xeografía e Historia intervén no desenvolvemento da competencia lingüística en varios aspectos: en primeiro lugar, a través do coñecemento e o uso correcto do vocabulario específico da materia, para construír un discurso preciso e expresalo de xeito oral ou escrito; en segundo lugar, ao utilizar diferentes variantes do discurso, asociado aos contidos, en especial, a descrición, a narración e a argumentación; en terceiro lugar, grazas á lectura comprensiva e a interpretación de textos ou o comentario de imaxes para potenciar o uso da linguaxe icónica. Por outra parte, esta materia está intrinsecamente relacionada coa busca de información, tanto en fontes orais como escritas, e a propia construción do coñecemento a través dun proceso que vai desde a información ata as interpretacións explicativas. É importante que o correcto uso do vocabulario da materia, adquirido e precisado durante a etapa de secundaria, se afiance e se incorpore á linguaxe habitual do alumnado.

Competencia dixital.

A competencia dixital é fundamental para que o alumnado comprenda os fenómenos xeográficos, sociais e culturais e que saiba traballar coa información (obtención, selección, tratamento, análise...), procedente de moi diversas fontes, tanto tradicionais, coma audiovisuais, e dixitais, e non todas co mesmo grao de fiabilidade e obxectividade. Por iso, a información obtida debe ser analizada desde parámetros esixentes, a comparación exhaustiva e crítica das fontes. A obtención e tratamento dixital da información require, ademais, unha serie de coñecementos e habilidades que son necesarios para que o alumnado se desenvolva e sexa competente nun ámbito dixital. Do mesmo modo, preténdese que o alumnado cree contidos dixitais en distintos formatos, á vez que desenvolve unha actitude responsable respecto ás limitacións e a seguridade do uso das novas tecnoloxías da información.

Conciencia e expresións culturais.

A relevancia dos feitos culturais e artísticos nos contidos desta materia é o que pon de manifesto a importancia desta competencia. O alumnado poderá coñecer e comprender

as obras artísticas e culturais máis significativas na historia da humanidade. Obxectivo fundamental é que, a través da observación minuciosa da obra artística, valore e se sensibilice cara a todo o artístico e cultural. O interese, aprecio e respecto polo patrimonio cultural e artístico convértese no elemento fundamental do desenvolvemento desta competencia que permite desenvolver un espírito crítico e facilítalle ao alumnado comprender a relación entre as manifestacións artísticas, os feitos históricos e as sociedades que as crean.

Competencias sociais e cívicas.

A competencia social e cívica é primordial para abordar a materia de Xeografía e Historia, xa que comprender a ardua e cambiante realidade social é un dos aspectos principais dos seus contidos. O coñecemento de diferentes realidades sociais ao longo do tempo fai que sexa ineludible a súa comparación coa realidade actual e favorece que o alumnado comprenda que esas realidades se van forxando ao longo do tempo, e que por iso mesmo poden cambiar, polo que debe ser tolerante coas que se producen no seu ámbito e noutros ámbitos diferentes ao seu. O alumnado asimila que vive nunha sociedade cada vez máis plural e globalizada, na que convive con culturas diferentes. Esta competencia permite que o alumnado poña en práctica os coñecementos aprendidos aplicándoos ao seu ámbito social converténdoo nun cidadán activo capaz de darlle resposta aos problemas e fenómenos da súa realidade social interactuando con outras persoas e grupos favorecendo a tolerancia e o respecto a todos á vez que desenvolve o talante democrático

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

A participación activa do alumnado nos procesos de toma de decisións que afecten á súa aprendizaxe, favorecen a toma de conciencia deste no que se refire ao seu protagonismo no seu proceso de ensinanza-aprendizaxe. Trátase de potenciar a súa capacidade de transformar as súas ideas en accións, actuando con criterio e determinación, tomando decisións e asumindo os riscos e consecuencias futuras desas decisións. O alumno ou alumna deberá adestrar a capacidade de liderar con responsabilidade procesos e traballos cooperativos, actuando con responsabilidade nos seus hábitos cotiáns e o seu ámbito familiar e escolar.

Aprender a aprender.

A competencia en aprender a aprender permite que o alumnado dispoña de habilidades ou de estratexias que lle faciliten a aprendizaxe ao longo da súa vida (busca, organización

e recuperación da información...) e que desenvolva a súa curiosidade por adquirir novos coñecementos, capacidades e actitudes que lle permitan desenvolverse e crecer como persoa. Neste sentido, esta materia debe fomentar no alumnado o desexo de indagar no pasado, no seu ámbito e analizar e interpretar os fenómenos xeográficos, históricos e culturais para darlles resposta ás formulacións do home, á vez que desenvolve a súa capacidade de aprender a aprender de xeito autónomo e permanente. Presupón tamén que poida adaptarse crítica e reflexivamente aos cambios que poidan producirse na súa vida, é dicir, que lles aplique similares instrumentos aos que empregou na análise da realidade social (histórica e xeográfica) ao longo desta etapa de secundaria obrigatoria.

2.3 Perfil de área.

	EDUCACIÓN PLÁSTICA VISUAL E AUDIOVISUAL	XEOGRAFÍA E HISTORIA
CCL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.3.1. Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.). ▪ EPVAB1.4.1. Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e graficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo. ▪ EPVAB1.7.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade. ▪ EPVAB2.1.1. Diferencia imaxes figurativas de abstractas. ▪ EPVAB2.1.2. Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes. ▪ EPVAB2.2.1. Distingue símbolos de iconas ▪ EPVAB2.3.1. Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas. ▪ EPVAB2.5.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1º-XHB1.11.1 - Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles. ▪ 1º-XHB1.6.1 - Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais. ▪ 1º-XHB1.6.2 - Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes. ▪ 1º-XHB1.7.1 - Explica as características xerais do relevo europeo. ▪ 1º-XHB1.9.1 - Clasifica e localiza nun mapa os tipos de clima de Europa. ▪ 1º-XHB3.11.1 - Describe formas de organización socio-económica e política, novas ata entón, como os imperios de Mesopotamia e de Exipto. ▪ 1º-XHB3.13.2 - Describe as principais características das etapas históricas en que se divide Exipto. ▪ 1º-XHB3.14.1 - Explica como materializaban os exipcios a súa crenza na vida do alén. ▪ 1º-XHB3.16.2 - Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais. ▪ 1º-XHB3.19.1 - Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo. ▪ 1º-XHB3.19.2 - Dá exemplos representativos das áreas do saber grego, e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica. ▪ 1º-XHB3.5.1 - Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época. ▪ 1º-XHB3.9.1 - Explica a diferenza entre os dous períodos en que se divide a prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un.
CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.2.1. Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión. ▪ EPVAB3.4.1. Divide a circunferencia en seis partes 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1º-XHB1.1.1 - Interpreta como inflúen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar e nas zonas bioclimáticas do planeta. ▪ 1º-XHB1.1.2 - Analiza un mapa de fusos horarios e diferencia zonas do planeta de similares horas.

	<p>iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.6.1. Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás. ▪ EPVAB3.8.1. Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás. EPVAB3.8.1. Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás. ▪ EPVAB3.9.1. Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón. ▪ EPVAB3.11.1. Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, biselector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.). ▪ EPVAB3.15.1. Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto. ▪ EPVAB3.19.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1º-XHB1.10.1 - Localiza nun mapa e en imaxes de satélite de Europa os principais espazos naturais. ▪ 1º-XHB1.11.1 - Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles. ▪ 1º-XHB1.2.1 - Clasifica e distingue proxeccións, e compara unha proxección de Mercator con unha de Peters. ▪ 1º-XHB1.3.1 - Clasifica e distingue tipos de imaxes de satélite e mapas. ▪ 1º-XHB1.4.1 - Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súas principais características. ▪ 1º-XHB1.4.2 - Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa, utilizando datos de coordenadas xeográficas. ▪ 1º-XHB1.5.1 - Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial. ▪ 1º-XHB1.6.1 - Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais. ▪ 1º-XHB1.6.2 - Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes. ▪ 1º-XHB1.7.1 - Explica as características xerais do relevo europeo. ▪ 1º-XHB1.8.1 - Localiza no mapa as unidades e os elementos principais do relevo europeo. ▪ 1º-XHB1.9.1 - Clasifica e localiza nun mapa os tipos de clima de Europa. ▪ 1º-XHB1.9.2 - Distingue e localiza nun mapa as zonas bioclimáticas do noso continente. ▪ 1º-XHB3.13.1 - Interpreta un mapa cronolóxico-xeográfico da expansión exipcia. ▪ 1º-XHB3.19.2 - Dá exemplos representativos das áreas do saber grego, e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica. ▪ 1º-XHB3.3.1 - Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade. ▪ 1º-XHB3.4.1 - Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos. ▪ 1º-XHB3.6.1 - Recoñece os cambios evolutivos ata chegar á especie humana. ▪ 1º-XHB3.7.1 - Distingue etapas dentro da historia antiga. ▪ 1º-XHB3.8.1 - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.
<p>CSC</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.5.1. Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e substractiva e as cores complementarias. ▪ EPVAB1.7.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas. ▪ EPVAB1.7.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos. ▪ EPVAB1.7.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1º-XHB3.1.1 - Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado. ▪ 1º-XHB3.10.1 - Recoñece as funcións dos primeiros ritos relixiosos como os da "deusa nai". ▪ 1º-XHB3.11.1 - Describe formas de organización socio-económica e política, novas ata entón, como os imperios de Mesopotamia e de Exipto. ▪ 1º-XHB3.12.1 - Diferencia entre as fontes prehistóricas (restos materiais e ágrafos) e as fontes históricas (textos). ▪ 1º-XHB3.13.1 - Interpreta un mapa cronolóxico-

	<p>aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.7.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde e estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades. ▪ EPVAB2.4.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual. 	<p>xeográfico da expansión exipcia.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1º-XHB3.13.2 - Describe as principais características das etapas históricas en que se divide Exipto. ▪ 1º-XHB3.14.1 - Explica como materializaban os exipcios a súa crenza na vida do alén. ▪ 1º-XHB3.14.2 - Realiza un mapa conceptual cos principais deuses do panteón exipcio. ▪ 1º-XHB3.15.1 - Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura exipcia e da mesopotámica ▪ 1º-XHB3.16.1 - Identifica trazos da organización socio-política e económica das polis gregas a partir de fontes históricas de diferentes tipos ▪ 1º-XHB3.16.2 - Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais. ▪ 1º-XHB3.17.1 - Localiza nun mapa histórico as colonias gregas do Mediterráneo. ▪ 1º-XHB3.18.1 - Elabora un mapa do imperio de Alexandre. ▪ 1º-XHB3.18.2 - Contrasta as accións políticas da Atenas de Pericles co imperio de Alexandre Magno. ▪ 1º-XHB3.19.1 - Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo. ▪ 1º-XHB3.19.2 - Dá exemplos representativos das áreas do saber grego, e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica. ▪ 1º-XHB3.2.1 - Nomea e identifica catro clases de fontes históricas. ▪ 1º-XHB3.2.2 - Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, sexan estes restos materiais ou textuais. ▪ 1º-XHB3.2.3 - Compara dous relatos a distintas escalas temporais sobre as conquistas de Alexandre. ▪ 1º-XHB3.20.1 - Confecciona un mapa coas etapas da expansión de Roma. ▪ 1º-XHB3.20.2 - Identifica diferenzas e semellanzas entre as formas de vida republicanas e as do imperio na Roma antiga. ▪ 1º-XHB3.21.1 - Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana. ▪ 1º-XHB3.22.1 - Fai un mapa da Península Ibérica onde se reflicten os cambios administrativos en época romana. ▪ 1º-XHB3.22.2 - Analiza exemplos do legado romano que sobreviven na actualidade. ▪ 1º-XHB3.22.3 - Entende o que significou a romanización en distintos ámbitos sociais e xeográficos. ▪ 1º-XHB3.3.1 - Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade. ▪ 1º-XHB3.4.1 - Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos. ▪ 1º-XHB3.5.1 - Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época. ▪ 1º-XHB3.6.1 - Recoñece os cambios evolutivos ata chegar á especie humana. ▪ 1º-XHB3.7.1 - Distingue etapas dentro da historia antiga. ▪ 1º-XHB3.8.1 - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos. ▪ 1º-XHB3.9.1 - Explica a diferenza entre os dous
--	--	--

		<p>períodos en que se divide a prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1º-XHB3.9.2 - Analiza a transcendencia da revolución neolítica e o papel da muller nela.
<p>CCEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB1.1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráfico plásticas propias e alleas. EPVAB1.1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráfico plásticas propias e alleas. EPVAB1.4.3. Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo. EPVAB1.4.4. Representa obxectos illados e agrupados do natural ou do ámbito inmediato, proporcionándoos en relación coas súas características formais e en relación co seu ámbito. EPVAB1.7.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinces, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas. EPVAB3.7.1. Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás. EPVAB3.10.1. Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Tales. EPVAB3.12.1. Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos. EPVAB3.16.1. Clasifica correctamente calquera cuadrilátero. EPVAB3.18.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular. 	<ul style="list-style-type: none"> 1º-XHB3.1.1 - Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado. 1º-XHB3.10.1 - Recoñece as funcións dos primeiros ritos relixiosos como os da "deusa nai". 1º-XHB3.14.1 - Explica como materializaban os expicios a súa crenza na vida do alén. 1º-XHB3.14.2 - Realiza un mapa conceptual cos principais deuses do panteón expicio. 1º-XHB3.15.1 - Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura expicia e da mesopotámica 1º-XHB3.19.2 - Dá exemplos representativos das áreas do saber grego, e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica. 1º-XHB3.21.1 - Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana. 1º-XHB3.22.1 - Fai un mapa da Península Ibérica onde se reflicten os cambios administrativos en época romana. 1º-XHB3.22.2 - Analiza exemplos do legado romano que sobreviven na actualidade. 1º-XHB3.22.3 - Entende o que significou a romanización en distintos ámbitos sociais e xeográficos.
<p>CAA</p>	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB1.2.1. Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas. EPVAB1.7.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais. EPVAB3.1.1. Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma. EPVAB3.13.1. Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas. EPVAB3.17.1. Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal. 	<ul style="list-style-type: none"> 1º-XHB1.1.1 - Interpreta como inflúen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar e nas zonas bioclimáticas do planeta. 1º-XHB1.1.2 - Analiza un mapa de fusos horarios e diferencia zonas do planeta de similares horas. 1º-XHB1.10.1 - Localiza nun mapa e en imaxes de satélite de Europa os principais espazos naturais. 1º-XHB1.11.1 - Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles. 1º-XHB1.2.1 - Clasifica e distingue proxeccións, e compara unha proxección de Mercator con unha de Peters. 1º-XHB1.3.1 - Clasifica e distingue tipos de imaxes de satélite e mapas. 1º-XHB1.4.1 - Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súas principais características. 1º-XHB1.4.2 - Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa, utilizando datos de coordenadas xeográficas. 1º-XHB1.5.1 - Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial. 1º-XHB1.6.1 - Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1º-XHB1.6.2 - Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes. ▪ 1º-XHB1.7.1 - Explica as características xerais do relevo europeo. ▪ 1º-XHB1.8.1 - Localiza no mapa as unidades e os elementos principais do relevo europeo. ▪ 1º-XHB1.9.1 - Clasifica e localiza nun mapa os tipos de clima de Europa. ▪ 1º-XHB1.9.2 - Distingue e localiza nun mapa as zonas bioclimáticas do noso continente. ▪ 1º-XHB3.11.1 - Describe formas de organización socio-económica e política, novas ata entón, como os imperios de Mesopotamia e de Exipto. ▪ 1º-XHB3.12.1 - Diferencia entre as fontes prehistóricas (restos materiais e ágrafos) e as fontes históricas (textos). ▪ 1º-XHB3.13.1 - Interpreta un mapa cronolóxico-xeográfico da expansión exipcia. ▪ 1º-XHB3.14.2 - Realiza un mapa conceptual cos principais deuses do panteón exipcio. ▪ 1º-XHB3.15.1 - Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura exipcia e da mesopotámica ▪ 1º-XHB3.16.1 - Identifica trazos da organización socio-política e económica das polis gregas a partir de fontes históricas de diferentes tipos ▪ 1º-XHB3.16.2 - Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais. ▪ 1º-XHB3.17.1 - Localiza nun mapa histórico as colonias gregas do Mediterráneo. ▪ 1º-XHB3.18.1 - Elabora un mapa do imperio de Alexandre. ▪ 1º-XHB3.18.2 - Contrasta as accións políticas da Atenas de Pericles co imperio de Alexandre Magno. ▪ 1º-XHB3.19.2 - Dá exemplos representativos das áreas do saber grego, e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica. ▪ 1º-XHB3.2.1 - Nomea e identifica catro clases de fontes históricas. ▪ 1º-XHB3.2.2 - Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, sexan estes restos materiais ou textuais. ▪ 1º-XHB3.2.3 - Compara dous relatos a distintas escalas temporais sobre as conquistas de Alexandre. ▪ 1º-XHB3.20.1 - Confecciona un mapa coas etapas da expansión de Roma. ▪ 1º-XHB3.20.2 - Identifica diferenzas e semellanzas entre as formas de vida republicanas e as do imperio na Roma antiga. ▪ 1º-XHB3.21.1 - Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana. ▪ 1º-XHB3.22.1 - Fai un mapa da Península Ibérica onde se reflecten os cambios administrativos en época romana. ▪ 1º-XHB3.22.2 - Analiza exemplos do legado romano que sobreviven na actualidade. ▪ 1º-XHB3.8.1 - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos. ▪ 1º-XHB3.9.1 - Explica a diferenza entre os dous períodos en que se divide a prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un. ▪ 1º-XHB3.9.2 - Analiza a transcendencia da revolución
--	---

		neolítica e o papel da muller nela.
<p>CSIEE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.2.2. Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea. ▪ EPVAB1.4.2. Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito. ▪ EPVAB1.4.3. Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo. ▪ EPVAB1.6.1. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas. ▪ EPVAB3.5.1. Identifica os ángulos de 30º, 45º, 60º e 90º na escuadra e no cartabón. ▪ EPVAB3.10.2. Escala un polígono aplicando o teorema de Thales. ▪ EPVAB3.14.1. Determina o baricentro, o incentro ou o circuncentro de calquera triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
<p>CD</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.1.3. Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema. ▪ EPVAB2.2.2. Deseña símbolos e iconas. ▪ EPVAB2.5.2. Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais. ▪ EPVAB3.3.1. Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1º-XHB1.1.1 - Interpreta como inflúen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar e nas zonas bioclimáticas do planeta. ▪ 1º-XHB1.1.2 - Analiza un mapa de fusos horarios e diferencia zonas do planeta de similares horas. ▪ 1º-XHB1.10.1 - Localiza nun mapa e en imaxes de satélite de Europa os principais espazos naturais. ▪ 1º-XHB1.11.1 - Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles. ▪ 1º-XHB1.2.1 - Clasifica e distingue proxeccións, e compara unha proxección de Mercator con unha de Peters. ▪ 1º-XHB1.3.1 - Clasifica e distingue tipos de imaxes de satélite e mapas. ▪ 1º-XHB1.4.1 - Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súas principais características. ▪ 1º-XHB1.4.2 - Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa, utilizando datos de coordenadas xeográficas. ▪ 1º-XHB1.5.1 - Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial. ▪ 1º-XHB1.6.1 - Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais. ▪ 1º-XHB1.6.2 - Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes. ▪ 1º-XHB1.7.1 - Explica as características xerais do relevo europeo. ▪ 1º-XHB1.8.1 - Localiza no mapa as unidades e os elementos principais do relevo europeo. ▪ 1º-XHB1.9.1 - Clasifica e localiza nun mapa os tipos de clima de Europa. ▪ 1º-XHB1.9.2 - Distingue e localiza nun mapa as zonas bioclimáticas do noso continente.

3 OBXECTIVOS.

3.1 Obxectivos xerais.

A Educación Secundaria Obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a

participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

3.2 Concreción dos obxectivos para o curso.

- Analizar e comprender os elementos básicos que interveñen no proceso de comunicación visual.
- Coñecer e utilizar desde un punto de vista fundamentalmente expresivo os elementos visuais básicos.
- Traballar no trazado de formas planas sinxelas.
- Coñecer os fundamentos básicos da mestura de cores.
- Coñecer o concepto de forma.
- Analizar e comprender en que consiste a percepción individual.
- Traballar sobre diferentes relacións posibles entre formas e a súa expresividade.
- Realizar exercicios de comprensión do que significa o espazo.
- Estudar e extraer conclusións partindo de imaxes artísticas e estímulos visuais diversos.
- Ampliar o vocabulario e o coñecemento sobre técnicas plásticas, a cor, texturas e instrumentos básicos da materia.
- Aplicar e relacionar os estudos aprendidos na materia con contidos doutras áreas.
- Obter e utilizar informacións relevantes sobre temas xeográficos e históricos de fontes variadas.
- Adquirir autonomía para tomar notas, consultar fontes escritas e acceder a bases de datos sinxelas aproveitando as posibilidades das tecnoloxías da información.
- Elaborar, ben individualmente ou ben en grupo, traballos sinxelos e exposicións orais sobre temas da materia, utilizando o vocabulario pertinente.
- Manexar, interpretar e elaborar correctamente distintos tipos de mapas, esquemas, gráficos e táboas estatísticas. e Coñecer o mapa físico e político do mundo no seus trazos básicos e, en particular de España e Galicia.
- Identificar, localizar e analizar, a diferentes escalas, as características do medio físico e as interaccións que os grupos sociais establecen na utilización do espazo e dos seus recursos.
- Localizar no globo terráqueo, as grandes zonas climáticas e identificar as súas características.
- Adquirir e empregar o vocabulario específico que ofrecen as ciencias sociais.
- Percibir e describir os efectos ambientais das actividades humanas,

particularmente en Europa, en España e en Galicia.

- Comprender a singularidade do patrimonio natural, histórico, cultural galego.
- Datar os diferentes períodos históricos situándoos en diferentes eixes cronolóxicos.
- Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia, diferenciando períodos históricos.

4 CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR.

4.1 Temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos e instrumentos de avaliación e competencias clave por estándar.

EDUCACIÓN PLÁSTICA VISUAL E AUDIOVISUAL

Criterios de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Temporalización (trimestres)			CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	C.C.
			T 1	T 2	T 3		
EPVA-B1.1	1º-EPVAB1.1.1 - Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráfico plásticas propias e alleas.	Identifica os elementos configuradores da imaxe: punto, liña.	X	X		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións dos alumnos/as INSTRUMENTOS: - Traballo de aplicación e síntese.	CCEC
EPVA-B1.2	1º-EPVAB1.2.1 - Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas.	Identifica ritmos lineais mediante a observación			X	PROCEDEMENTOS: - Análise das producións dos alumnos/as. - Proba específica. INSTRUMENTOS: - Traballo de aplicación e síntese. 70% - Proba aberta. 30%	CAA
EPVA-B1.2	1º-EPVAB1.2.2 - Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo,	Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo,	X	X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CSIEE

	liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea.	aplicándoos de forma libre e espontánea.				INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	
EPVA-B1.2	1º-EPVAB1.2.3 - Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.	Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.	X			<p>PROCEDEMENTOS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Análise das producións do alumnos/as. - Observación sistemática. <p>INSTRUMENTOS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Producións plásticas. 70% - Diario de clase. 30% 	CCEC
EPVA-B1.3	1º-EPVAB1.3.1 - Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).	Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións plásticas.</p>	CCL
EPVA-B1.4	1º-EPVAB1.4.1 - Analiza, identifica e explica	Identifica o esquema compositivo básico de obras de arte e obras			X	<p>PROCEDEMENTOS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proba específica. 	CCL

	oralmente, por escrito e graficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo.	propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo.				- Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: - Proba aberta. - Caderno de clase.	
EPVA-B1.4	1º-EPVAB1.4.2 - Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito.	Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CSIEE
EPVA-B1.4	1º-EPVAB1.4.3 - Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo.	Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CCEC, CSIEE
EPVA-B1.4	1º-EPVAB1.4.4 - Representa obxectos illados e agrupados do natural ou do ámbito inmediato, proporcionándoos en relación coas súas características formais e en relación co seu ámbito.	Representa obxectos illados proporcionándoos en relación coas súas características formais.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CCEC
EPVA-B1.5	1º-EPVAB1.5.1 -	Experimenta coas cores primarias e		X	X	PROCEDEMENTOS:	CSC

	Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e subtractiva e as cores complementarias.	secundarias, estudando a síntese aditiva e subtractiva e as cores complementarias.				- Análise das producións do alumnos/as. - Proba específica. INSTRUMENTOS: - Producións plásticas. 70% - Proba obxectiva. 30%	
EPVA-B1.6	1º-EPVAB1.6.1 - Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.	Crear texturas gráficas a partires das táctiles por diferentes medios (frottage, estampado, grabado, soplado, etc)			X	PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Observación sistemática. INSTRUMENTOS: - Producións plásticas. - Diario de clase.	CSIEE
EPVA-B1.7	1º-EPVAB1.7.1 - Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.	Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: - Observación sistemática. INSTRUMENTOS: - Diario de clase.	CCL
EPVA-B1.7	1º-EPVAB1.7.2 - Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.	Crea imaxes tomando como referencia un modelo nas que utiliza o claroscuro para dar volume, empregando lapis de grafito e de cor.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. INSTRUMENTOS: - Producións plásticas.	CSC
EPVA-B1.7	1º-EPVAB1.7.3 - Experimenta coas témperas aplicando a	Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinces, esponxas, goteos,		X	X	PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Observación sistemática.	CCEC

	técnica de diferentes formas (pinces, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.	distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas.				INSTRUMENTOS: - Producións plásticas. - Diario de clase.	
EPVA-B1.7	1º-EPVAB1.7.4 - Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.	Realiza composicións con texturas creadas a partires da manipulación de diferentes tipos de papeis.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CAA
EPVA-B1.7	1º-EPVAB1.7.5 - Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.	Crea composicións partindo de formas abstractas e figurativas de papel recortado.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CSC
EPVA-B1.7	1º-EPVAB1.7.6 - Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.	Incorpora materiais de refugallo ás súas composicións valorando a expresividade e a estética dos mesmos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CSC

EPVA-B1.7	1º-EPVAB1.7.7 - Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde e estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde e estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS:</p> <p>- Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS</p> <p>- Diario de clase.</p>	CSC
EPVA-B2.1	1º-EPVAB2.1.1 - Diferencia imaxes figurativas de abstractas.	Diferencia imaxes figurativas de abstractas.	X			<p>PROCEDEMENTOS:</p> <p>- Proba específica</p> <p>INSTRUMENTOS:</p> <p>- Proba obxectiva</p>	CCL
EPVA-B2.1	1º-EPVAB2.1.2 - Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes.	Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes.	X			<p>PROCEDEMENTOS:</p> <p>- Proba específica</p> <p>INSTRUMENTOS:</p> <p>- Proba obxectiva</p>	CCL
EPVA-B2.1	1º-EPVAB2.1.3 - Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema.	Partindo dunha fotografía é capaz de crear unha imaxe cun grao menor de iconicidade.	X			<p>PROCEDEMENTOS:</p> <p>- Análise das producións do alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS:</p> <p>- Producións plásticas.</p>	CD
EPVA-B2.2	1º-EPVAB2.2.1 - Distingue símbolos de iconas.	Distingue e crea tipos de imaxes segundo a súa relación significante-significado: símbolos e iconas.	X			<p>PROCEDEMENTOS:</p> <p>- Proba específica</p> <p>INSTRUMENTOS:</p> <p>- Proba obxectiva</p>	CCL
EPVA-B2.2	1º-EPVAB2.2.2 - Deseña símbolos e iconas.	Distingue e crea tipos de imaxes segundo a súa relación significante-significado: símbolos e iconas.	X			<p>PROCEDEMENTOS:</p> <p>- Análise das producións do alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS:</p> <p>- Producións plásticas.</p>	CD
EPVA-B2.3	1º-EPVAB2.3.1 - Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e	Realiza cómics aplicando os recursos axeitadamente.	x			<p>PROCEDEMENTOS:</p> <p>- Análise das producións do alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS:</p>	CCL

	lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas.					- Producións plásticas.	
EPVA-B2.4	1º-EPVAB2.4.1 - Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.	Diferencia os elementos que interveñen na comunicación visual	x			PROCEDEMENTOS: - Proba específica INSTRUMENTOS: - Proba aberta.	CSC
EPVA-B2.5	1º-EPVAB2.5.1 - Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual.	Diferencia os elementos que interveñen na comunicación visual	x			PROCEDEMENTOS: - Proba específica INSTRUMENTOS: - Proba aberta.	CCL
EPVA-B2.5	1º-EPVAB2.5.2 - Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais.	Recoñece as funcións da comunicación.	x			PROCEDEMENTOS: - Proba específica INSTRUMENTOS: - Proba aberta.	CD
EPVA-B3.1	1º-EPVAB3.1.1 - Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma.	Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma.	x	x		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas.	CCA
EPVA-B3.2	1º-EPVAB3.2.1 - Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.	Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.	x	x		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Observación sistemática. INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas. - Diario de clase.	CMCT
EPVA-B3.3	1º-EPVAB3.3.1 - Constrúe unha circunferencia lobulada de seis	Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.	x	x		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Proba específica	CD

	elementos, utilizando o compás.					INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas. - Proba obxectiva.	
EPVA-B3.4	1º-EPVAB3.4.1 - Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.	Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.		X		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas.	CMCT
EPVA-B3.5	1º-EPVAB3.5.1 - Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.	Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.	X	X		PROCEDEMENTOS: - Observación sistemática. INSTRUMENTOS - Diario de clase.	CSIEE
EPVA-B3.6	1º-EPVAB3.6.1 - Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.	Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.	X	X		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Proba específica INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas. - Proba obxectiva.	CMCT
EPVA-B3.7	1º-EPVAB3.7.1 - Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.	Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.	X	X		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Proba específica INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas. - Proba obxectiva.	CCEC
EPVA-B3.8	1º-EPVAB3.8.1 - Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o	Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.	X	X		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Proba específica INSTRUMENTOS:	CMCT

	compás.					- Resolución de exercicios e problemas. - Proba obxectiva.	
EPVA-B3.9	1º-EPVAB3.9.1 - Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.	Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra,	X	X		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Proba específica INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas. - Proba obxectiva.	CMCT
EPVA-B3.10	1º-EPVAB3.10.1 - Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales.	Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales.	X	X		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Proba específica INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas. - Proba obxectiva.	CCEC
EPVA-B3.10	1º-EPVAB3.10.2 - Escala un polígono aplicando o teorema de Thales.	Escala un polígono aplicando o teorema de Thales.		X		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Proba específica INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas. - Proba obxectiva.	CSIEE
EPVA-B3.11	1º-EPVAB3.11.1 - Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, biselector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	Cofece e define os lugares xeométricos básicos.	X	X		PROCEDEMENTOS: - Proba específica INSTRUMENTOS: - Proba obxectiva	CMCT
EPVA-B3.12	1º-EPVAB3.12.1 - Clasifica calquera triángulo,	Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os		X		PROCEDEMENTOS: - Proba específica	CCEC

	observando os seus lados e os seus ángulos.	seus ángulos.				INSTRUMENTOS: - Proba obxectiva	
EPVA-B3.13	1º-EPVAB3.13.1 - Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.	1º-EPVAB3.13.1 - Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.		X		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Proba específica INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas. - Proba obxectiva.	CAA
EPVA-B3.14	1º-EPVAB3.14.1 - Determina o baricentro, o incentro ou o circuncentro de calquera triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes.	Analizar as propiedades de puntos e rectas característicos dun triángulo.		X		PROCEDEMENTOS: - Proba específica INSTRUMENTOS: - Proba obxectiva	CSIEE
EPVA-B3.15	1º-EPVAB3.15.1 - Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto.	Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto.		X		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Proba específica INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas. - Proba obxectiva.	CMCT
EPVA-B3.16	1º-EPVAB3.16.1 - Clasifica correctamente calquera cuadrilátero.	Clasifica correctamente calquera cuadrilátero.		X		PROCEDEMENTOS: - Proba específica INSTRUMENTOS: - Proba obxectiva	CCEC
EPVA-B3.17	1º-EPVAB3.17.1 - Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados	Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal.		X		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Proba específica	CAA

	consecutivos e unha diagonal.					INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas. - Proba obxectiva.	
EPVA-B3.18	1º-EPVAB3.18.1 - Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.		X		PROCEDEMENTOS: - Proba específica INSTRUMENTOS: - Proba obxectiva	CCEC
EPVA-B3.19	1º-EPVAB3.19.1 - Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia.	Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia.		X		PROCEDEMENTOS: - Análise das producións do alumnos/as. - Proba específica INSTRUMENTOS: - Resolución de exercicios e problemas. - Proba obxectiva.	CMCT

XEOGRAFÍA E HISTORIA

Criterios de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Temporalización (trimestres)			CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	C.C.
			T 1	T 2	T 3		
XH-B1.1	1º-XHB1.1.1 - Interpreta como inflúen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar e nas zonas bioclimáticas do planeta.	Interpreta como inflúen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA, CMCT, CD
XH-B1.1	1º-XHB1.1.2 - Analiza un	Analiza un mapa de fusos horarios	X			PROCEDEMENTOS: Probas específicas. Análise das	CAA,

	mapa de fusos horarios e diferencia zonas do planeta de similares horas.	e diferencia zonas do planeta de similares horas.				produccións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Proba aberta. Caderno de clase.	CMCT, CD
XH-B1.2	1º-XHB1.2.1 - Clasifica e distingue proxeccións, e compara unha proxección de Mercator con unha de Peters.	Clasifica e distingue proxeccións.	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CAA, CMCT, CD
XH-B1.3	1º-XHB1.3.1 - Clasifica e distingue tipos de imaxes de satélite e mapas.	Clasifica e distingue tipos de imaxes de satélite e mapas.	X			PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba aberta.	CAA, CMCT, CD
XH-B1.4	1º-XHB1.4.1 - Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súas principais características.	Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súas principais características.	X			PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba aberta.	CAA, CMCT, CD
XH-B1.4	1º-XHB1.4.2 - Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa, utilizando datos de coordenadas xeográficas.	Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa, utilizando datos de coordenadas xeográficas.	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Proba aberta.	CAA, CMCT, CD
XH-B1.5	1º-XHB1.5.1 - Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial.	Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial.	X	X		PROCEDEMENTOS: Probas específicas. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Proba aberta. Diario de clase.	CAA, CMCT, CD
XH-B1.6	1º-XHB1.6.1 - Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos	Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos	X	X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e	CAA, CMCT, CD, CCL

	océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais.	máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais.				problemas. Proba aberta.	
XH-B1.6	1º-XHB1.6.2 - Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes.	Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes.		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Portfolio.</p>	CAA, CMCT, CD, CCL
XH-B1.7	1º-XHB1.7.1 - Explica as características xerais do relevo europeo.	Explica as características xerais do relevo europeo.		X		<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Rúbrica. Proba aberta.</p>	CAA, CMCT, CD, CCL, CAA
XH-B1.8	1º-XHB1.8.1 - Localiza no mapa as unidades e os elementos principais do relevo europeo.	Localiza no mapa as unidades e os elementos principais do relevo europeo.		X		<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba aberta.</p>	CAA, CMCT, CD
XH-B1.9	1º-XHB1.9.1 - Clasifica e localiza nun mapa os tipos de clima de Europa.	Clasifica e localiza nun mapa os tipos de clima de Europa.		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Proba aberta.</p>	CAA, CMCT, CD, CCL
XH-B1.9	1º-XHB1.9.2 - Distingue e localiza nun mapa as zonas bioclimáticas do noso continente.	Coñece as principais zonas bioclimáticas do nos continente.		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Proba aberta.</p>	CAA, CMCT, CD
XH-B1.10	1º-XHB1.10.1 - Localiza nun mapa e en imaxes de satélite de Europa os	Localiza nun mapa e en imaxes de satélite de Europa os principais espazos naturais.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p>	CAA, CMCT, CD

	principais espazos naturais.					INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	
XH-B1.11	1º-XHB1.11.1 - Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles.	Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións.</p>	CAA, CMCT, CD, CCL
XH-B3.1	1º-XHB3.1.1 - Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	Identifica elementos materiais e culturais que son herdanza do pasado.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase.</p>	CSC, CCEC
XH-B3.2	1º-XHB3.2.1 - Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase.</p>	CSC, CAA
XH-B3.2	1º-XHB3.2.2 - Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, sexan estas restos materiais ou textuais.	Comprende que é unha fonte histórica.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase.</p>	CSC, CAA
XH-B3.2	1º-XHB3.2.3 - Compara dous relatos a distintas escalas temporais sobre as conquistas de Alexandre.	Realiza lectura comprensiva de dous relatos a distintas escalas temporais sobre as conquistas de Alexandre.		X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións.</p>	CSC, CAA
XH-B3.3	1º-XHB3.3.1 - Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables,	Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase.</p>	CSC, CMCT

	utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.						
XH-B3.4	1º-XHB3.4.1 - Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos.	Identifica as diferentes culturas.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC, CMCT
XH-B3.5	1º-XHB3.5.1 - Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época.	Utiliza algúns termos do vocabulario histórico e artístico para cada época.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC, CCL
XH-B3.6	1º-XHB3.6.1 - Recoñece os cambios evolutivos ata chegar á especie humana.	Recoñece os cambios evolutivos ata chegar á especie humana.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC, CMCT
XH-B3.7	1º-XHB3.7.1 - Distingue etapas dentro da historia antiga.			X	X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba aberta.	CSC, CMCT
XH-B3.8	1º-XHB3.8.1 - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.	Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Portfolio. Caderno de clase.	CSC, CMCT, CAA
XH-B3.9	1º-XHB3.9.1 - Explica a diferenza entre os dous períodos en que se divide a prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un.	Explica a diferenza entre os dous períodos en que se divide a prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un.		X		PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba aberta.	CSC, CCL, CAA
XH-B3.9	1º-XHB3.9.2 - Analiza a transcendencia da	Analiza a transcendencia da revolución neolítica e o papel da		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CSC, CAA

	revolución neolítica e o papel da muller nela.	muller nela.				INSTRUMENTOS: Investigacións.	
XH-B3.10	1º-XHB3.10.1 - Recoñece as funcións dos primeiros ritos relixiosos como os da "deusa nai".	Recoñece os primeiros ritos relixiosos como os da "deusa nai".		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CSC, CCEC
XH-B3.11	1º-XHB3.11.1 - Describe formas de organización socio-económica e política, novas ata entón, como os imperios de Mesopotamia e de Exipto.					PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CSC, CAA, CCL
XH-B3.12	1º-XHB3.12.1 - Diferencia entre as fontes prehistóricas (restos materiais e ágrafos) e as fontes históricas (textos).	Recoñece fontes prehistóricas e as fontes históricas.		X		PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CSC, CAA
XH-B3.13	1º-XHB3.13.1 - Interpreta un mapa cronolóxico-xeográfico da expansión exipcia.	Interpreta un mapa cronolóxico-xeográfico da expansión exipcia.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Investigacións. Proba aberta.	CSC, CMCT, CAA
XH-B3.13	1º-XHB3.13.2 - Describe as principais características das etapas históricas en que se divide Exipto.	Describe as principais características das etapas históricas en que se divide Exipto.		X	X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Outras probas específicas.	CSC, CCL
XH-B3.14	1º-XHB3.14.1 - Explica como materializaban os exipcios a súa crenza na vida do alén.	Identifica como materializaban os exipcios a súa crenza na vida do alén.		X	X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba aberta.	CSC, CCEC, CCL
XH-B3.14	1º-XHB3.14.2 - Realiza un	Recoñece cos principais deuses do		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos	CSC,

	mapa conceptual cos principais deuses do panteón exipcio.	panteón exipcio.				alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCEC, CAA
XH-B3.15	1º-XHB3.15.1 - Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura exipcia e da mesopotámica	Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura exipcia e da mesopotámica		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Investigacións. Proba aberta.	CSC, CCEC, CAA
XH-B3.16	1º-XHB3.16.1 - Identifica trazos da organización socio-política e económica das polis gregas a partir de fontes históricas de diferentestipos	Identifica trazos da organización socio- política e económica das polis gregas.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos.	CSC, CAA
XH-B3.16	1º-XHB3.16.2 - Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais.	Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CSC, CCL, CAA
XH-B3.17	1º-XHB3.17.1 - Localiza nun mapa histórico as colonias gregas do Mediterráneo.	Localiza nun mapa histórico as colonias gregas do Mediterráneo.			X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba aberta.	CSC, CAA
XH-B3.18	1º-XHB3.18.1 - Elabora un mapa do imperio de Alexandre.				X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Portfolio.	CSC, CAA
XH-B3.18	1º-XHB3.18.2 - Contrasta as accións políticas da Atenas de Pericles co imperio de Alexandre Magno.	Contrasta as accións políticas da Atenas de Pericles co imperio de Alexandre Magno.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CSC, CAA

XH-B3.19	1º-XHB3.19.1 - Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo.	Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común. Proba aberta.</p>	CSC, CECC, CCL
XH-B3.19	1º-XHB3.19.2 - Dá exemplos representativos das áreas do saber grego, e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica.	Dá exemplos representativos das áreas do saber grego.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase.</p>	CSC, CCEC, CMCT, CAA, CCL
XH-B3.20	1º-XHB3.20.1 - Confecciona un mapa coas etapas da expansión de Roma.	Confecciona un mapa coas etapas da expansión de Roma.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Portfolio.</p>	CSC, CAA
XH-B3.20	1º-XHB3.20.2 - Identifica diferenzas e semellanzas entre as formas de vida republicanas e as do imperio na Roma antiga.	Nomea as características das formas de vida na república e no imperio.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase.</p>	CSC, CAA
XH-B3.21	1º-XHB3.21.1 - Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana.	Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións.</p>	CSC, CC EC, CAA
XH-B3.22	1º-XHB3.22.1 - Fai un mapa da Península Ibérica onde se reflicten os cambios administrativos en época romana.	Fai un mapa da Península Ibérica onde se reflicten os cambios administrativos en época romana.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Portfolio.</p>	CSC, CCEC, CAA
XH-B3.22	1º-XHB3.22.2 - Analiza	Identifica exemplos do legado			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos</p>	CSC,

	exemplos do legado romano que sobreviven na actualidade.	romano que sobreviven na actualidade.				alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CCEC, CAA
XH-B3.22	1º-XHB3.22.3 - Entende o que significou a romanización en distintos ámbitos sociais e xeográficos.	Entende o que significou a romanización en distintos ámbitos sociais e xeográficos.			X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba aberta.	CSC, CCEC

A organización dos contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe por temas e proxectos concrétese con detalle na programación de aula desta materia.

5 CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS.

A natureza desta materia é fundamentalmente práctica, baseada na experimentación persoal, polo tanto a metodoloxía empregada ten que ser unha metodoloxía activa e participativa, na que o alumnado, partindo da súa experiencia persoal, vaia adquirindo os coñecementos propios da materia e desenvolvendo as diferentes competencias clave.

Tamén será inclusiva e terá en conta a diversidade do alumnado para iso aplicarase o **modelo SEM** de enriquecemento do currículo, que incorpora as metodoloxías de **aprendizaxe cooperativa**, de **aprendizaxe baseada no pensamento** e a **aprendizaxe por proxectos**, coa finalidade de mellorar a aprendizaxe, favorecer a integración e a solidariedade entre o alumnado do grupo, desenvolver un pensamento crítico e fomentar a autonomía persoal.

Partirase dos coñecementos previos do alumno, determinados mediante unha avaliación inicial, para ir afondando e construíndo os contidos de cada unidade didáctica, e dicir, partir do máis concreto para rematar no coñecemento xeral.

Cada unidade afrontarase comezando con exercicios prácticos moi concretos, aos que lles seguirá unha reflexión en grupo, tratando de que o alumno sexa o protagonista, na que se esmigallarán os diferentes contidos da unidade traballando sobre a análise dos exercicios prácticos.

Ao remate de cada unidade, en grupo, farase un mapa conceptual dos contidos tratados. E por último realizarase unha proba que combinará exercicios teóricos e prácticos, para determinar o grao de comprensión da unidade e o nivel de execución de cada alumno/a.

Nesta materia non se traballa con libro de texto polo que todos os contidos teóricos e recursos documentais estarán a disposición do alumnado a través da aula virtual da materia.

Durante as primeiras semanas de clase adicarase un tempo de cada sesión a que o alumnado se familiarice co manexo da aula virtual. En todas as udis/proxectos desenvolveranse, ademais, tarefas e actividades nas que se precisen ferramentas e recursos dixitais, coa finalidade de que o alumnado estea preparado para continuar coa aprendizaxe online se a situación o requirise.

5.1 Adaptacións metodolóxicas para un ensino semipresencial.

Nesta situación combinaríanse as estratexias propias do ensino presencial co do ensino online. A aula virtual sería a principal vía de fonte de recursos e de transmisión dos

contidos. Empregaríase a metodoloxía da aula invertida onde as clases presenciais servirían para reforzar as aprendizaxes e solucionar os problemas e dificultades coas que se atope o alumnado durante o proceso. As actividades propostas dentro de cada proxecto terán un carácter fundamentalmente práctico e estarán orientadas a fomentar a autonomía do alumnado.

En caso de confinamentos concretos dalgúns alumnos/as, sen que afecte ao grupo na súa totalidade, manterase comunicación con estes/as e as súas familias a través das plataformas Abalar Móbil, correo electrónico e videoconferencia.

5.2 Adaptacións metodolóxicas para un ensino non presencial.

Se as circunstancias obrigan a suspender as clases presenciais o proceso de ensino-aprendizaxe continuaría a través da aula virtual da materia. Ao igual que nos anteriores escenarios o alumnado podería acceder aos contidos conceptuais a aos diferentes recursos de xeito online.

Fariase unha proposta de traballo semanal ou quincenal, dependendo dos estándares que se traballasen. As tarefas e as actividades propostas serían prácticas cun enfoque competencial.

A comunicación co alumnado e as súas familias realizaríase a través das plataformas Abalar Móbil, videoconferencia e o correo electrónico.

Paralelamente faríase un seguimento persoal de cada alumno/a mantendo comunicación como mínimo unha vez por semana a través de videoconferencia, en grupos reducidos de 7 alumnos/as como máximo, tamén se desenvolverían titorías individuais con aqueles alumnos/as que o precisaran, co obxectivo de acompañar, motivar e axudar a superar as dificultades académicas e persoais que foran xurdindo ao longo do proceso.

Manteríase comunicación semanal co equipo docente, en especial cos titores/as de cada grupo a través das canles que establecesen a xefatura de estudos e a dirección do centro.

5.3 Materiais e recursos didácticos.

- Material da aula de Plástica. Materiais específicos aportados polo departamento: material de gravado, de revelado fotográfico, pinturas para tela, barro e pastas de modelado e de papel, etc... (Aplicando os protocolos de limpeza e desinfección establecidos nas normas de uso do material da aula).
- Material bibliográfico relacionado coa materia. Biblioteca de aula. (Aplicando os

protocolos de limpeza e desinfección establecidos nas normas de uso do material da aula).

- Aula Virtual da materia.
- Recursos dixitais e audiovisuais (DVD documentais, CD- ROM, CD de audio, presentacións, Internet, pizarra dixital, aplicacións e software para a creación de contidos audiovisuais).
- Material cartográfico (mapas, atlas, aplicacións dixitais relacionadas coa xeografía como Google Earth).

5.4 Espazos.

- Aula do grupo.
- Aula de plástica.
- Biblioteca.

6 CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.

Para determinar a cualificación nesta materia ó final de cada trimestre, os distintos aspectos valorados se englobarán en tres apartados.

No primeiro valorarase o traballo individual a través da corrección e cualificación das actividades realizados en cada udi/proxecto, terase en conta especialmente o traballo realizado na aula. En cada actividade avaliarase unha serie de estándares, na programación de aula estará recollida a concreción dos estándares para cada actividade e o peso asignado na cualificación da mesma. Cada actividade terá unha cualificación do 1 ó 10, a continuación farase media de todas as actividades realizadas e a nota obtida suporá o 50% da cualificación do trimestre.

No segundo apartado valorarase a nota obtida na proba que se realizará ao rematar cada unidade didáctica. Na programación de aula estará recollida a concreción dos estándares que se avaliarán en cada proba e o peso asignado na cualificación para cada un deles.

Cando esta proba teña unha avaliación negativa realizarase unha recuperación da mesma. Farase a media das notas obtidas nas probas realizados ao longo do trimestre, o que suporá o 40% da cualificación do trimestre.

No terceiro valorarase, mediante a observación sistemática recollida no caderno do profesor, os seguintes aspectos: puntualidade na entrega das actividades, interese,

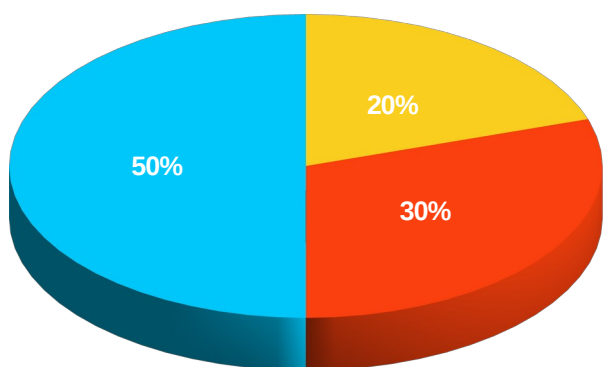
participación, traballo en grupo, coidado do material. Unha avaliación positiva neste apartado supón un 10% da nota do trimestre.

Para recuperar un trimestre con avaliación negativa o alumno deberá realizar unha serie de actividades propostas pola profesora, debendo obter unha nota mínima de 5 na media de todas as actividades e realizar a proba de fin de unidade (en caso de non tela superada) e obter unha nota mínima de 5 na mesma.

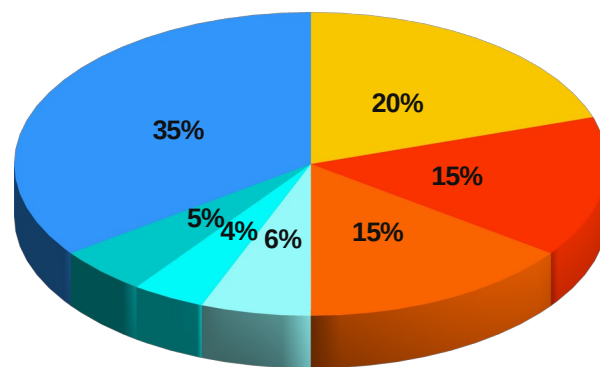
Ao rematar o curso a nota final establecerase facendo a media entre as notas dos tres trimestres.

6.1 Procedementos e instrumentos de avaliación.

Procedementos	Peso (gráfico 1)	Instrumentos	Peso (gráfico 2)
Análise das producións do alumnado.	50%	Producións plásticas.	35%
		Resolución de exercicios e problemas.	5%
		Investigacións.	4%
		Caderno de clase do alumno/a.	6%
Probas específicas.	40%	Proba aberta.	20%
		Resolución de exercicios e problemas.	20%
Observación sistemática.	10%	Diario de clase do profesor/a.	10%

- Análise das producións do alumnado.
- Probas específicas
- Observación sistemática

- Producións plásticas
- Resolución de exercicios e problemas
- Investigacións
- Caderno de clase
- Proba aberta
- Resolución de exercicios e problemas
- Diario de clase

6.2 Avaliación final.

Deberá realizar a avaliación final o alumnado que teña dous ou os tres trimestres con avaliación negativa.

Constará de dúas partes:

- A realización dunha proba escrita na que se avaliarán os estándares pendentes non superados polo alumno/a nas avaliacións previas. A cualificación da proba obterase mediante a media ponderada dos estándares avaliados e suporá o 40% da nota da avaliación final.
- Entrega dos traballos que non se entregaron ao longo do curso e repetición dos traballos con avaliación negativa. Farase a media das notas obtidas en cada traballo e suporá o 60% da nota da avaliación final.

6.3 Avaliación extraordinaria.

Consistirá na realización dunha proba de carácter mixto que combine preguntas obxectivas, preguntas abertas, resolución de exercicios e problemas, e a realización de producións plásticas segundo as instrucións marcadas.

7 AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO E DA PRÁCTICA DOCENTE.

7.1 Indicadores de logro do proceso de ensino.

	Escala			
	1	2	3	4
O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
Conseguíuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
Conseguíuse a participación activa de todo o alumnado.				
Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				

Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

7.2 Indicadores de logro da práctica docente.

	Escala			
	1	2	3	
Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
Combínase o traballo individual e en equipo.				
Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
Incorpóranse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.				
Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.				
Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				
Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
Grao de implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación.				
Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				
As medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares.				
Avalíase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				

8 ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.

O alumno/a que promocióne de curso coa materia pendente poderá recuperala durante o transcurso do seguinte curso mediante realización dun programa de actividades acordado

co alumno/a a principio de curso. Nel estableceranse as actividades a realizar e a temporalización da entrega das mesmas, e levarase a cabo por parte da profesora da materia un seguimento mensual da evolución do traballo.

O alumno/a deberá obter unha puntuación mínima de 5 ao facer a media das cualificacións de cada unha das actividades programadas. A nota obtida suporá o 60% da cualificación final.

No mes de maio realizarase unha proba escrita, con preguntas obxectivas, preguntas abertas e con exercicios de xeometría. Esta nota suporá o 40% da cualificación final.

9 DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS.

Fundamental para coñecer a situación do alumno ao comezo do curso. Será unha proba na que se combinen unha serie de preguntas teóricas coa realización dunha composición gráfica.

Realizarase a comezos do mes de outubro.

Os aspectos avaliados serán: a capacidade de expresión artística, o nivel de creatividade, o sentido estético, o nivel de utilización dos materiais e a capacidade de observación, a comprensión lectora e a expresión escrita.

Os resultados obtidos polo alumnado nesta proba servirán para establecer o punto no que se atopa cada alumno/a con respecto á materia, e constituirán unha fonte de información que axudará a axustar e adecuar a metodoloxía de traballo a cada caso particular. Tamén servirán, mediante unha comparativa cos resultados finais, para rexistrar a evolución do alumno/a.

10 MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

10.1 Medidas ordinarias.

A organización das materias de Educación Plástica Visual e Audiovisual e de Xeografía e Historia neste Ámbito Socio-Artístico xa é en si mesma unha medida de atención á diversidade que busca facilitar a transición desde a etapa de E. Primaria á ESO.

- Adaptacións metodolóxicas para algún alumno, como traballo cooperativo en grupos heteroxéneos, aprendizaxe por proxectos.

- Diferenciación curricular.
- Adaptación dos tempos e os instrumentos de avaliación para algún alumno/a.
- Programa específico para alumnado repetidor da materia.
- Materiais e recursos didácticos diferenciados.

10.2 Medidas extraordinarias.

- Adaptacións curriculares na materia.
- Coordinación co especialista en Pedagogía Terapéutica (intervención dentro e fóra da aula) e coa orientadora do centro.

10.3 Actividades de reforzo e ampliación.

En función do grao de comprensión, están previstas en cada unidade unha serie de actividades de reforzo para aqueles alumnos que amosen dificultades. Están clasificadas en función do obxectivo a acadar: desenrolo da creatividade, manexo dos instrumentos, materiais e técnicas, desenrolo da conexión óculo-manual, desenrolo da retentiva e a memoria visual, comprensión e abstracción do tridimensional...

Pola contra tamén están previstas actividades de ampliación para aqueles alumnos que superan o nivel medio do grupo, permitíndolle ao alumno a elección do grao de dificultade.

10.4 Modelo do Plan de Reforzo.

Datos do alumno		
Apelidos:		Nome:
Curso/ grupo:		Data nacemento:
Datos de escolarización anteriores significativos:		

Materias que precisan reforzo educativo, temporalización e responsables				
Materia	Nome da materia	Temporalización		Profesorado implicado
		Data inicio do reforzo	Data prevista final reforzo	

Actuacións e medidas de atención á diversidade no curso actual	
Ámbitos a reforzar	
Outras medidas ordinarias (desdoblamento grupos, adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación, organización e xestión da aula,...)	
Outras medidas fóra do horario lectivo (PROA,...)	
Aspectos a incidir na entrevista coa familia (Seguimento da axenda escolar, tarefas extraescolares,...)	
Outros:	

Actuacións no ámbito curricular (materias con reforzo educativo)
Materia:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aspectos fortes do alumno sobre os que apoiar a intervención: ▪ Aspectos a reforzar (concretados en indicadores de logro): ▪ Especificar o tipo de axuda necesaria (dentro da aula. De forma extraordinaria, fóra): ▪ Metodoloxía: ▪ Materiais de apoio: ▪ Avaliación (de ser o caso, con adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación):
Observacións:

11 CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO.

- CL Comprensión lectora.
- EOE Expresión oral e escrita.
- CA Comunicación audiovisual.
- TIC Tecnoloxías da información e da comunicación.
- EMP Emprendemento.

EC	Educación cívica.
PV	Prevención da violencia.

11.1 Fomento da lectura. Comprensión lectora. Expresión oral e escrita.

Para o fomento da lectura desenvolveranse actividades que teñen por obxecto traballar a integración das linguaxes literaria e visual: Ilustración de textos literarios, a narración a través da imaxe, o cómic e o estudo e tratamento dos medios de comunicación impresos. Realizaranse tarefas de investigación nas que sexa imprescindible ler documentos de distinto tipo e soporte.

A biblioteca de aula pon a disposición do alumnado material de consulta relacionado coa materia sobre movementos artísticos, períodos históricos e bibliografías de artistas e personaxes históricos, conta tamén con seccións adicadas ao álbum ilustrado, libros pop-up e libros obxecto.

A expresión escrita traballarase a través da realización de traballos de investigación plasmados en documentos de texto e presentacións de diapositivas.

A expresión oral desenvolverase fomentando a participación oral en actividades de clase (exposicións, argumentacións, discusións, etc...)

11.2 Comunicación audiovisual.

Desenvolveranse actividades relacionadas co tratamento da imaxe dixital e coa creación de contidos audiovisuais, a través do manexo de software de edición e retoque de imaxes (Gimp), maquetación (Inkscape) , edición de vídeo (Openshot video editor e Kdenlive) e audio (Audacity) para a elaboración de podcast.

11.3 Tecnoloxías da información e da comunicación.

Internet supón unha fonte de información e recursos moi valiosa á hora de realizar traballos de investigación. O obxectivo é que alumnado desenvolva un pensamento crítico á hora de realizar unha busca na rede, dotándoo de estratexias para analizar a información recopilada seleccionando a parte útil, relevante e veraz, evitando que se limite a copiar e pegar directamente.

11.4 Emprendemento.

Trátase aquí de adquirir destrezas e habilidades necesarias para conseguir un obxectivo proposto. De adquirir conciencia do obxectivo e planificar o modo de logralo.

Desenvolveranse proxectos persoais e en grupo que traballen os seguintes aspectos:

- Capacidade de análise do alumno, capacidade de planificación e execución das fases de traballo.
- Capacidade de superación dos problemas técnicos, de atopar novas vías .
- Desenvolvemento de habilidades para traballar en grupo.
- Desenvolvemento da creatividade e da imaxinación para a procura de solucións e alternativas.

Debemos traballar polo tanto a creatividade, a imaxinación, o autoconhecimento e a autoestima.

11.5 Educación cívica.

Neste apartado é moi importante que , a través da materia, atopemos a forma de proporcionar aos alumnos os valores que sustentan a vida en común e a cohesión social; Tamén aqueles valores que favorecen : A liberdade persoal, a responsabilidade, a solidariedade, igualdade, respecto...en definitiva, todos aqueles aspectos que constitúen a base dunha vida en sociedade.

Neste sentido, ademais de crear un ambiente de traballo no aula de aceptación, respecto e confianza que axude ao alumno a construír unha imaxe positiva de si mesmo e propoñer actividades ou traballos en grupo co fin de crear espazos próximos de convivencia, deseñaranse actividades nas que se traballen de forma específica contidos deste elemento transversal.

11.6 Prevención da violencia.

O tratamento da non discriminación quedará asegurado mantendo en clase comportamentos non sexistas e de respecto ao principio de igualdade de oportunidades para as persoas de diferentes razas, relixións, opinións.

Pero non só se trata de desenvolver estas capacidades de tipo intelectual, senón que é fundamental contribuír a que o alumnado desenvolva certas actitudes relacionadas coa valoración e o interese polo medio ambiente e a participación activa na súa conservación e mellora.

Dentro da Educación para a paz hai varios aspectos para tratar, entre os que se atopa fomentar actitudes de respecto cara ás persoas sexa cal for a súa condición social, sexual, racial, crenzas, a solidariedade cos colectivos discriminados, e a valoración do pluralismo e a diversidade.

12 ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

Debido ás circunstancias excepcionais nas que se desenvolven este curso académico o departamento programará a realización de varias saídas para visitar exposicións ou coñecer lugares da contorna, tendo en conta sempre as recomendacións sanitarias dentro do contexto da Covid-19.

Tamén se desenvolverán actividades dentro do recinto escolar como charlas e obradoiros relacionados coa materia. O programa de actividades está recollido no PXA.

O departamento de debuxo participará activamente en colaboración co equipo de actividades complementarias e extraescolares na organización e realización das actividades que se desenvolvan no centro durante o curso.

13 APLICACIÓN DOS PLANS E PROXECTOS DE CENTRO.

13.1 Proxecto de centro.

“A volta ao mundo de Magallanes e Elcano por un mundo sustentabel”

Dende hai tres cursos desenvólvese de xeito transversal en todas as etapas educativas o proxecto anual de centro. Neste curso o proxecto xira en torno á conmemoración do 500 aniversario da 1ª volta ao mundo realizada por Magallanes e Elcano.

Dentro do ámbito socio-artístico este proxecto será o fío condutor en torno ao cal se artellarán as diferentes udis/proxectos que estruturarán os contidos e os estándares do currículo da materia para este curso.

En cada udi/proxecto se desenvolverán tarefas que culminarán na creación dun produto socialmente relevante para compartir cos membros da comunidade educativa.

13.2 Proxecto lector.

Para participar activamente no plan de fomento da lectura, o departamento de debuxo incluíu na programación didáctica dos diferentes cursos contidos e actividades que teñen

por obxecto traballar a integración de ambas linguaxes, a literaria e a visual. Ilustración de textos literarios, a narración a través da imaxe, o cómic e o estudo e tratamento dos medios de comunicación impresos.

En cumprimento do plan lector establecido non centro adicaranse 25 min á lectura individual en cada grupo segundo o calendario establecido ao principio de curso.

14 MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN, MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

A programación revisarase trimestralmente, e nela se farán axustes referidos á temporalización e á organización dos contidos para que se axuste do xeito máis específico e real posible ás características e á evolución do alumnado.

- Indicadores

	Escala			
	1	2	3	4
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos a partir dos elementos do currículo.				
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas / temas / proxectos.				
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades, temas ou proxectos.				
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.				
6. Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.				
7. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
8. Asociación de cada estándar cos elementos transversais a desenvolver.				
9. Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o departamento.				
10. Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
11. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
13. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.				
14. Adecuación da proba de avaliación inicial, elaborada a partir dos estándares.				
16. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.				
17. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha				

avaliación.				
18. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final.				
19. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria.				
20. Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de materias pendentes.				
21. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación desas materias pendentes.				
22. Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.				
23. Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.				
24. Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.				
25. Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.				
26. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.				
27. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.				
28. Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.				
29. Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.				
30. Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.				

Observacións: